

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Θεσσαλονίκη 10-8-2009
Αριθμ.πρωτ.777

Προς:
Τα μέλη του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου
Εφετείου Θεσσαλονίκης

Θέμα: Μεταβίβαση ακινήτου από μοναχό που αποκτήθηκε πριν την κουρά

Σας γνωρίζουμε ότι συνάδελφος υπέβαλε στο Σύλλογο το εξής ερώτημα:

«Μοναχός που ανήκει σε σκήτη του Αγίου Όρους, έχει ένα ακίνητο εν μέρει από κληρονομιά και εν μέρει με χρησικτησία, την οποία θα επικαλεσθεί για χρόνο πριν την κουρά. Δηλαδή πρόκειται για ακίνητο που αποκτήθηκε πριν την κουρά.

Ερωτάται αν:

- Μπορεί να κάνει γονική παροχή στην κόρη του και αν ναι, με ποια διάταξη του Κ.Χ.Α.Ο.; ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ότι η περιουσία του μοναχού δεν εκχωρήθηκε στη Μονή και για το γεγονός αυτό θα ληφθεί σχετική βεβαίωση από τη Μονή.
- Μήπως δεν μπορεί να μεταβιβάσει το ακίνητο;
- Αν πεθάνει χωρίς να το μεταβιβάσει ποιοι τον κληρονομούν;
- Μήπως από τη στιγμή της κουράς και μετά ανήκει στους κληρονόμους του κατά το χρόνο της μοναχικής κουράς και αν ναι ποιοι είναι αυτοί οι κληρονόμοι και με βάση ποιες διατάξεις προκύπτουν;

Σχετικό το αρθρ.101 του Κ.Χ.Α.Ο. (Ν.Δ. 10/16-9-1926).

Επί του ερωτήματος αυτού, το Δ.Σ. κατά τη συνεδρίασή του στις 22-7-09, αφού ενέκρινε τη σχετική εισήγηση της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης κ.Βαρβάρας-Βασιλικής Ελαία-Βλαχάκη, απάντησε ότι:

Από τη θεωρία αλλά και από τη Νομολογία έγινε δεκτό ότι στο εδαφικό τμήμα του Αγίου Όρους από τη Βυζαντινορωμαϊκή εποχή και από απροσδιορίστου χρόνου είχε διαμορφωθεί, αυτοδιοίκητο καθεστώς. Το αυτοδιοίκητο αυτό αναγνωρίσθηκε και με το άρθρο 105 του ισχύοντος Συντάγματος, το οποίο ορίζει ότι η κυριαρχία του Ελληνικού Κράτους επεκτείνεται και στο Άγιο Όρος, συνεπώς εφαρμόζεται και εκεί η Ελληνική Νομοθεσία, με τον περιορισμό όμως των ειδικών δικαιωμάτων και προνομίων, που παρέχονται με ειδικούς Νόμους που προσιδιάζουν στο Αυτοδιοίκητο αυτού (Αγίου Όρους). Ειδικότερα δε η Ελληνική Νομοθεσία έχει επικουρικό χαρακτήρα και εφαρμόζεται αναλογικά εφόσον επί συγκεκριμένου ή ειδικού θέματος η Νομοθεσία του Αγίου Όρους δεν περιλαμβάνει ανάλογη διάταξη.

Ότι στις 10-5-1924 συντάχθηκε ο Καταστατικός Χάρτης του Αγίου Όρους (Κ.Χ.Α.Ο.) ο οποίος κυρώθηκε με το από 10/16-9-26 Ν.Διάταγμα που δημοσιεύθηκε στο με αριθμό 309 Α' ΦΕΚ και απέκτησε ισχύ Νόμου.

Ότι με το με αριθμό 101 άρθρο του ΚΧΑΟ, που ισχύει και μετά την εισαγωγή του ΑΚ (άρθρ.99 Εισ.Ν.Α.Κ.) ρυθμίζεται το κληρονομικό Δίκαιο των Μοναχών του Αγίου Όρους. Και ρητά ορίζεται ότι η ακίνητη περιουσία του μοναχού αγιορείτη που αποκτήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο πριν από την κουρά περιέρχεται στη Μονή αυτού εφόσον αυτός, πριν από αυτήν δηλαδή την κουρά, την εκχώρησε στην Μονή. Η διάταξη αυτή κατά τη Νομολογία και Θεωρία στηρίζεται στην αρχή της ακτημοσύνης των μοναχών, οι οποίοι αν και δεν στερούνται της ικανότητας δικαίου και δικαιοπραξίας, η ύπαρξη περιουσίας στο πρόσωπό τους, δεν προσιδιάζει στην ιδιότητά του μοναχού. Περαιτέρω το άρθρο αυτό, προφανώς με το ίδιο σκεπτικό, ορίζει ότι η περιουσία του Αγιορείτη μοναχού που αποκτήθηκε από αυτόν είτε με πράξη χαριστική είτε κληρονομικώ Δικαίω είτε από επιχειρηματική αυτού δραστηριότητα, μετά την κουρά, περιέρχεται στη Μονή οποτεδήποτε ή οπουδήποτε και εάν αυτός αποβιώσει εφόσον δεν είχε νόμιμο απολυτήριο από τη Μονή του. Επίσης γίνεται δεκτό ότι ο αγιορείτης έστω και εάν ασκήτευσε μέχρι το θάνατό του, ως εξαρτημένος (ασκητής) στη μερίδα εξαρτήματος της Κυρίαρχης Μονής, κληρονόμος αυτού είναι η Κυρίαρχη Μονή, στις οποίας τα μοναχολόγια υπάγεται, το ίδιο ισχύει και εάν αυτός (μοναχός) εγκατέλειψε οριστικά αλλά αυθαιρέτως τη Μονή μετανοίας του και εντάχθηκε σε άλλη Μονή που εγκαταβίωσε μέχρι το θάνατό του, δηλαδή αυτός κληρονομείται από τη Μονή μετανοίας ανεξαρτήτως εάν η Μονή αυτή είναι Κοινόβια ή Ιδιόρρυθμη και απαγορεύεται κάθε διάθεση της περιουσίας του από αυτόν, εκτός εάν συναινεί προς αυτό η Μονή. Εξαιρέση αυτού του κανόνα όμως αποτελούν οι Αγιορείτες μοναχοί που εγκατέλειψαν τη Μονή της Μετανοίας τους προκειμένου να εισέλθουν στον ιερό κλήρο και να χειροτονηθούν Επίσκοποι.

Συνεπώς συμπερασματικά η απάντηση στο κύριο ερώτημα είναι ότι σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο 101 του Κ.Χ.Α.Ο η περιουσία του Αγιορείτη Μοναχού που αποκτήθηκε πριν από την κουρά από οποιαδήποτε αιτία και εάν περιήλθε σ' αυτόν, εφόσον δεν εκχωρήθηκε στη Μονή μπορεί να μεταβιβασθεί είτε με χαριστική είτε με επαχθεί αιτία, υπό τον όρο όμως ότι «η μη εκχώρηση θα αποδεικνύεται με έγγραφο της Μονής».

Σας διαβιβάζουμε τα ανωτέρω, ερώτημα και απάντηση, προς επίλυση και τυχόν δικών σας αποριών.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Η Πρόεδρος

Η Γεν.Γραμματέας

Ιωάννα Χρυσάλα-Μπιλίσση

Αικατερίνη Καρακάση-Μπάτζιου